

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, „Baia-mare”, „Avergeana”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpasul-inferior), „Beregsana”, „Berzova”, „Bihoareana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreana”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dunăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgetana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Georgiana”, „Grănișerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”. (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lipovana”, „Lucașfăruț”, „Lugoșana”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniaveva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilova-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Săt-măreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Tărnăveana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Vitorul”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

La chestiunea „Societății de colportaj”.

Vrând să ne ocupăm de chestiunea „Societății de colportaj” credem că va fi de folos să ne oprim mai întâi câteva clipe la:

I. Cursurile pentru analfabeți.

O chestiune de importanță deosebită preocupase timp de câteva luni întreagă presa noastră, și căpeteniile noastre bisericesti-scolare, societățile noastre culturale și economice. Se pare că ne pregătim în toată seriozitatea pentru o lucrare epocală.

Numărul înspăimântător de peste 2.300,000 de analfabeți români, adică din fiecare mie 856, ne pusese anul trecut pe gânduri și aveam impresia că „acum ori niciodată” voim să reducem acest număr, creând stări culturale mai priincioase.

Pressa a arătat în colori adevărate această situație tristă, indicând căile și mijloacele pentru îndreptarea ei. Consistoarele au emis circulare îndemnând preoțimea și învățătorimea să iă în mână, cu toată seriozitatea, chestiunea luminării adulților, ținând în timpul iernii *cursuri pentru învățarea cetitului și scrisului*. „Asociația”, unele despărțăminte ale acesteia și câteva bănci au creat un număr oarecare de *premi* pentru cei ce vor instrui mai mulți săteni în cetit și scris.

„Asociația” a publicat și un concurs cu *premi* în scopul compunerii unui *Abecedar* potrivit pentru instruirea mai cu înlesnire a oamenilor vârstnici în meșteșugul cetitului și scrisului.

Iarna a trecut și a venit primăvara și vara. La cele 5 *premi* publicate de Asociație au intrat atâtea cereri câte *premi*, cari s’au și distribuit. Nu știm dacă și la *premiile* despărțămintelor și ale băncilor au fost reflectanți și căți. Atâta e

sigur că cursurile pentru învățarea cetitului și scrisului nu au putut fi mai multe de 20—40, iar numărul celor introduși în cetit și scris, pe această cale, cel mult vr’o 200—400, în totalitatea celor vr’o 3000 de comune cu populațiune românească din Ungaria.

Iată deci rezultatul de un an al eforturilor noastre pentru împrăștierea întunerecului din masa poporului nostru, ajuns în vârstă matură fără cunoștință de carte.

Începutul nu e promițător; dar cu toate aceste este un început, care trebuie continuat cu mai multă râvnă.

Aceasta se poate cu atât mai ușor pentrucă *Abecedarul* proiectat pe seama analfabeților, avem nădejde că, se va putea face până la începutul iernii viitoare, înlesnindu-se în chipul acesta truda instructorilor și a elevilor.

Va trebui însă să se creeze în viitor *premi* mai multe, iar factorii noștri culturali din sate să se însuflețească în măsură mai mare decât până acum pentru desăvârșirea culturală a poporului nostru, așa de înapoiat în toate.

*

Am anticipat înadins șirele precedente pentrucă este o asemănare între chestiunea instruirii analfabeților și între aceea a răspândirii cărților, ziarelor și revistelor prin *colportaj*.

Prin amândouă aceste probleme se țintește la răspândirea culturii în masa poporului.

Amândouă sunt probleme mari și grele, cari reclamă jertfe materiale și morale considerabile, și cari se vor putea rezolvi pe deplin numai într’un viitor îndepărtat.

Amândouă trebuie să le luăm în mână noi cărturarii cu dragoste sinceră față de țaranul

nostru și să nu le părăsim, pe cea dintâi, atâta timp cât vom mai avea analfabeți, iar a doua până când va mai trăi un popor românesc pe aceste plaiuri.

Pe cât de multe puncte de asemănare se găsesc însă la aceste două probleme, tot așa de mult am dori ca, putându-se înjgheba „Societatea de colportaj“, ea să fie pusă pe o bază sigură de dezvoltare și să devină o instituție a avea folositoare.

Am dori ca să nu pățim și cu ea cum s'a întâmplat cu Cursurile pentru analfabeți, ci să realizăm din capul locului o creațiune cu viitor.

2. Necesitatea „Societății de colportaj“.

În privința cunoștinței de carte noi Românii din această țară stăm pe treapta cea mai de jos în asemănare cu popoarele conlocuitoare. Totuș, conform datelor statistice din 1900, publicate de guvern, numărul cetitorilor români eră de peste 375,000.

Între acești cetitori, numărul copiilor de școală, în vârstă dela 6—15 ani, eră evaluat aproximativ, pe baza șematismelor editate de eparhiile noastre gr.-or. și gr. cat., la rotund 250,000, iar al cetitorilor în vârstă de peste 15 ani la rotund 125,000, număr care, în curs de 10 ani, a trebuit să crească binișor, ridicându-se numărul total al cetitorilor.

Pentru cei circa 375,000 de cetitori s'au tipărit, pe baza *Repertoriului* editat la „Asociațiune“ pe timpul dela 1 Iunie 1898 până la 1 Iulie 1899, următoarele scrieri:

a) Cărți:

1. Scrieri didactice	30	cu un tiraj de	71,000
2. „ ped. și alte scr. școl.	11	„ „ „ „	5,430
3. „ bisericesti	13	„ „ „ „	26,900
4. „ beletristice	16	„ „ „ „	12,150
5. „ populare	17	„ „ „ „	39,000
6. „ istorice și înrudite	14	„ „ „ „	9,400
7. „ economice	6	„ „ „ „	4,050
8. „ diverse	7	„ „ „ „	8,500
9. „ calendaristice	13	„ „ „ „	50,400

Laolaltă 127 cu un tiraj de 226,830

b) Foi.

1. Ziare cotidiene	3	cu un tiraj de	4100 ex.
2. Foi săptămânale	1	„ „ „ „	700 ex.
3. Foi pop. săptăm.	1	„ „ „ „	8,800 ex.
4. Ed. pop. de Dum. a 2 ziare)			
5. Bisericești-politice.	4	„ „ „ „	2,860 ex.

Laolaltă 9 cu un tiraj de 16,460 ex.

6. Reviste științif.-liter.	2	cu un tiraj de	2,000 ex.
7. Reviste beletristice.	2	„ „ „ „	1,500 ex.
8. Foi umoristice	1	„ „ „ „	1,200 ex.

În total 14 cu un tiraj de 21,160 ex.

*

Dacă numărul intelectualilor noștri din toate categoriile —: preoți, învățători, profesori, ad-

vocați, medici, amployați, funcționari de bancă, meseriași, negustori etc., l-am evaluat la rotund 12,000, ar rezulta un număr de țărani cetitori de peste 110,000, iar copiii în vârstă dela 6—15, cum am arătat deja vr'o 250,000, între cari și tineretul din școalele secundare, dela academii și dela universități, care la 1900 atinge numărul de cel puțin 3000.

Dacă facem acum o comparație între numărul cetitorilor și între cărțile cetite ajungem la următorul rezultat aproximativ:

1. Că din scrierile didactice, pedagogice-scolare etc., în cazul cel mai bun, se vine la 2 cetitori o carte.

2. Pentru intelectuali câte cel mult 3—4 cărți de persoană.

3. Pentru țărani de fiecare câte o carte (calendar, scrieri populare, scrieri economice etc.).

Asemănând acum numărul toilor apărute cu numărul știutorilor de carte ajungem la următorul rezultat aproximativ:

1. Că din foile cotidiene, săptămânale, bisericesti-politice și din reviste, apărute în un tiraj de circa 12,000 se vine aproximativ de fiecare intelectual o foaie.

2. Iar din foile populare apărute în un tiraj de 8800 se vin tot la 14 știutori de carte o foaie.

3. Tinerimea școlară din școalele medii etc. va mai ajunge din când în când la câte o revistă sau la câte un ziar; cea din școalele sătești însă este lăsată în știrea Domnului. Reviste potrivite pe sama ei noi nu avem și nici o bibliotecă acomodată trebuințelor acestei tinerimi.

Din datele aceste se vede că în școalele noastre în genere cartea românească pentru uzul școlii nu se prea îmbulzește, iar cărțile și revistele potrivite pentru tinerime nu întră aproape absolut.

Se vede mai departe că intelectualii cumpără foarte puține cărți și din foi abia câte una.

În fine se vede că țăranul știutor de carte cumpără abia o carte la an, fie ea calendar, carte religioasă morală, economică sau de alt fel; iar foi procură din 14 inși una.

Și ce urmează de aici? Urmează că trebuie găsite căi și mijloace mai potrivite pentru răspândirea cărților și foilor românești atât la intelectuali, cât și la popor și tineretul din școale.

Ar rezulta astfel că chestiunea înființării unei societăți de colportaj merită să fie apreciată din toate părțile, ca un mijloc prin care cartea și foile ar putea să fie răspândite mai cu efect pretutindeni.

(Va urmă).

Viitorul economiei de vite și a economiei laptelui în Ungaria.

În zilele prime ale lunii Iunie s'a ținut în Budapesta al IV-lea congres internațional pentru economia laptelui. La acela au participat nu numai cei interesați din diferitele țări ale Europei, ci și un număr considerabil din statele transoceanice, fiind reprezentati chiar și economii de lăptărit ai Australiei, Noei-Seelande, Braziliei și Mexicului.

Dovadă indiscutabilă că importanța deosebit de mare a laptelui și ale produselor lui din punctul de vedere atât al producătorilor cât și al consumenților este recunoscută pe toate cinci continentele. Dovadă mai departe că pe terenul lăptăritului nu poate fi vorba de o supraproducție în timp apropiat. Dovadă în fine că importanța laptelui și produselor lui ca mijloace nutritive și de alimentație abia vor putea fi întrecute și prin urmare izvorul lor: cultura vitelor cornute se prezintă drept baza cea mai de nădejde a exploatației agricole și ca atare trebuie prețuită cu toată încrederea conform valorii ei deosebite.

Dr. Kirchner, consilier de curte și profesor, arată că în Germania laptele ocupă, în privința valorii, locul prim între toate produsele agricole și cu toate acestea, pentru acoperirea trebuințelor rezultă neapărat din an în an un import progresiv de lapte și produsele lui. Pe când în Germania valoarea grâului și săcării ce se produc anual este evaluată rotund la 2400 milioane coroane, a cărnii de porc la 1680 mil., a zahărului la 420 mil., a spirtului la 240 mil. coroane, — în același timp valoarea laptelui se ridică la 3 miliarde coroane. Pentru că după statistica din 1907 s'au ținut 11½ milioane de vaci cu lapte și fiindcă laptele dela o vacă se calculează rotund la 2000 kgr. rezultă o cantitate de 23,000 mii de mil. kgr., și un kgr. calculat cu 11 finici, dă o valoare 2½ miliarde mărci sau trei miliarde de coroane. Laptele produs în țară însă nu ajunge pentru acoperirea trebuințelor. De aici a urmat că s. e. în 1907 s'a importat lapte și smântână în valoare de 17.343,000 mărci, unt în valoare de 81.579,000 mărci, și brânză în valoare de 27.265,000 mărci în total 126.187,000 mărci sau 151 milioane coroane. Aceasta se explică prin faptul că numărul vacilor nu s'a sporit în măsura în care a crescut populațiunea Germaniei și consumul de lapte și produsele lui cum și în urma ameliorării condițiilor de traiu ale largilor pături ale poporului.

Dacă se va lua în considerație, că deoparte numărul locuitorilor imperiului german s'a ridicat în ultimii 7 ani dela 56 milioane la 62½ milioane, așadară anual o sporire de circa un milion de suflete, de altă parte că situația vitelor din imperiu a ajuns deja astfel de dimensiuni, încât o sporire mai departe a lor este, așa zicând, exchisă, se poate computa cu siguranță, că importul de lapte și produse de ale laptelui va

crește acolo în viitor și mai mult. De asemeni sunt împrejurările în Anglia, care în anul precedent a trebuit să importeze peste un pătrar de milion tone de unt în valoare de peste 600 milioane coroane. În același timp însă isvoarele, din cari mai ales s'au acoperit imensele trebuințe, mereu în creștere, ale acestor imperii, au ajuns la granițele extreme ale capacității de producțiune, așa că Anglia și Germania pot fi privite și luate în socoteală ca teren sigur de desfacere a produselor economiei de lapte. În felul acesta îmbie o ocazie de importanță hotăritoare, care trebuie folosită în interesul viitorului economic de vite și a economiei de lăptărit ale Ungariei. În calea ocupării acestui teren, Ungaria se va întâlni cu concurența produselor transoceanice și rusești, factori cari trebuie bine luți în combinație; țerii noastre însă îi asigură un avantaj situația sa geografică, traficul mai ieftin și neasemănat mai grabnic, calitatea recunoscută de bună a articolelor, direcția cea mai potrivită a culturai vitelor și o organizație corăspunzătoare cari, bine înțelese, trebuie continuate și dezvoltate în stil mai mare.

Datele statistice prezentate în ocazia congresului dovedesc că produsele de lăptărit ale Ungariei au ajuns să satisfacă nu numai trebuințele interioare de consum, ce cresc rapid, ci au dat și un export netto în valoare de peste 20 milioane coroane. Și aceasta tocmai în ultimul deceniu când economia vitelor a avut să sufere foarte mult în 4 ani de tot răi și doi mai puțin răi în privința recoltei de nutreț.

Considerând că prevederea cu carne a teritorului comun vamal se va face numai cu produse din lăuntru granițelor acestui teritor, asigurarea unui viitor strălucit a culturai vitelor și a lăptăriei în Ungaria va depinde exclusiv de priceperea, voința, perseveranța și hărnicia celor interesați.

Pentru ilustrarea acestor aserțiuni servească următoarele date statistice mai recente:

În Elveția pe fiecare sută de kilometri pătrați se vin 5037, iar în Germania 5510 vite cornute, din care 63%, respective 55%, sunt vaci, cele dintâi cu rotund 2626, cele din urmă cu rotund 2000 kilograme lapte pe an. Față de aceste, la noi, cu un pământ mai bun și în împrejurări mai favorabile, se vin numai 2119 vite cornute pe un teritor de o sută kilometri pătrați, din cari numai 42% sunt vaci, a căror producțiune anuală de lapte, — luând în considerare și rasa indigenă, care face peste 3/10 din totalitatea vitelor, — în cazul cel mai bun se poate evalua la la 1200 kilograme pe an.

Dacă acum, prin o bună economie și organizare, numărul vacilor pe o sută kilometri pătrați s'ar sporii numai la 50%, adică 3000 de capete, iar producțiunea laptelui cu rotund 500 kilograme de vacă, s'ar putea obține în Ungaria un număr de 4.213,500 vaci față de numărul actual de 2½ milioane, și în loc de o producțiune de 3 miliarde kilograme de lapte o producțiune totală de 7 miliarde 162 milioane kilograme

de lapte, adică un plus de 4 miliarde 162 milioane kilograme de lapte față de producțiunea actuală.

Dacă, mai departe, trebuințele țării s'ar acoperi din producțiunea actuală — și s'ar putea, fără îndoială acoperi cu îmbelșugare — plusul s'ar putea destina pentru export, valorându-se kilogramul s. e. cu 12 finici, care ar asigura un plus de venit anual de un jumătate miliard coroane.

Acest record sărăcăcios, în asemănare cu rezultatele din Elveția și Germania, s'ar putea ajunge ușor, pe lângă stăruința continuă, în timp de 10 ani. Durere numai că cele 500 milioane coroane nu se găsesc grămadă, ci trebuie adunate din picuri de lapte în timp de 365 zile.

Dar: „fără osteneală nu e câștig“.

Dând aceste instructive șire și pentru noi, după un comunicat mai extins al consilierului ministerial Ioan Pirkner, — găsim momentul potrivit de a ne întreba: ce facem noi Românii pentru dezvoltarea economiei noastre de vite în raport cu munca sistematică și conștientioasă a altor neamuri din patrie și de aiurea?

Este o întrebare foarte ponderoasă aceasta la care nu se poate răspunde în câteva șire și nici nu poate da răspuns mulțămitor oricine. Cu atât mai mult nu, pentru că nu avem adunate date statistice, pe a căror bază să se poată face concluzii reale și apoi să se procedă în cunoștință de cauză la ridicarea acestui ram economic de importanță capitală pentru poporul nostru eminentamente agricol.

Să sperăm însă că vom ajunge și noi a ne da seamă de împrejurările economice nefavorabile în cari trăește țaranul nostru și vom găsi căile și mijloacele necesare pentru crearea unor condiții mai priincioase atât pentru dezvoltarea economiei vitelor, cât și pentru toți ceilalți rami de economie.

Tezaurul public ung. în quart. I. 1909.

În zilele trecute a publicat ministrul de finanțe ungar raportul său asupra situației tezaurului public în quart. I. al anului 1909, dela 1 Ianuarie — 31 Martie a. c.

Conform acestui raport veniturile și cheltuielile statului s'au cifrat, în comparație cu 1907 cum urmează:

	1909.	1908.
Venituri K	357.011,692	344.498,187
Cheltuieli „	426,322,902	363.472,278

Veniturile brute sunt prin urmare cu K 2.513,505, iar cheltuielile cu K 62.850,623 *mai mari*, decât în perioada corăspunzătoare a anului 1908, prin urmare *bilanțul quart. I. 1909 este cu K 60.337,119 mai nefavorabil, decât acela al anului 1908.*

Dintre venituri se constată creșteri mai mari față de anul trecut: la dările directe de K 408,005; la dările de consum și regalii de K 440,512, la competențe timbru de K 232,033, la competențe de erariale de K 2.093,687, la monetării de K 4.530,746, la fabricile de fer ale statutului de K 2.727,280 la conducerea centrală a ministeriului de comerț de K 4.357,581

și la administrația postelor, telegrafului și telefonului K 1.065,042.

Reduceri mai mari arată: regia monopolul tutunurilor de K 6.994,025, căile ferate de stat de K 1.821,000 și diverse venituri ordinare de K 2.973,237. — Aceasta din urmare reducere provine de acolo, că partea ce revine statului din profitul net al Băncii Austro-Ungare a fost în quart. I. 1909 cu K 1.968,593 și venitul de interese cu K 1.015,984 mai mic decât în perioada corăspunzătoare a anului trecut.

Ce privește cheltuielile, la acestea se arată în plus la cheltuielile comune în sumă de K 29.888.795, provenit din sumele mai mari ce au reclamat în quart. I. 1909 trebuințele ordinare și extraordinare ale armatei; plus de cheltuieli se mai arată la ministeriul de interne de K 6.195,748, la ministeriul de finanțe de K 510,919, la regia monopolul tutunurilor de K 4.361,196 — și la monetăriile statului de K 3.741,263. Din cheltuielile ministeriului de comerț cad K 1.008,000 pentru subvenționarea fabricilor și industriașilor mici, K 221.368 pentru postă, telegraf și telefon K 10.050.284 pentru căile ferate de stat. Departamentul agriculturii a cheltuit mai mult decât în perioada corăspunzătoare a anului trecut cu K 4.335,283; al cultelor și instrucțiunii publice mai mult cu K 6.643,433 și al justiției mai mult cu K 1.989,742.

Dela „Reuniunea rom. de agric. din Sibiu“.

Pentru viieri.

Subscrisul comitet, dorind să pregătească un tânăr în toate îndeletnicirile din viierit și care să stea la dispoziția viierilor noștri, a hotărât să plătească din mijloacele Reuniunii române agricole sibiene taxa de K 280 anual, ce se recere pentru cercetarea și susținerea la școala de viieri din Aiud (Nagy-Enyed), care ține 3 ani.

Condițiunile de primire la această școală, care începe la 1 Octomvrie n. c., sunt următoarele:

1. Tinerii, cari doresc să participe la această școală să dovedească cu carte de botz, că au împlinit vârsta de 16 ani; să dovedească cu testimoniu școlar, că au absolvat cu succes cel puțin școala poporală; cu atestat medical (dela doctor), că sunt sănătoși și vigoroși, iar cu adeverință dela părinți sau dela tutori, că aceștia nu-i împiedecă dela absolvarea școlii.

Acestea dovezi, alăturate la o rugare de primire, scrisă în limba maghiară și adresată înaltului minister de agricultură, este a se trimite cel mai târziu până la 20 August n. c. la direcțiunea școlii de viierit din Aiud (M. kir. vinczellér iskola tekintes igazgatóságának. Nagy-Enyed).

2. Subscrisul comitet mai cere, ca tânărul, care voește să cerceteze școala, să fie fecior de proprietar de vie din regiunea viticolă a comitatului Sibiu (din părțile în cari se lucră via).

3. Să dea o declarațiune, scrisă și subscrisă de beneficiantul tânăr și de părinții săi, prin care să îndatorează a sta (a lucra) după absolvare cel puțin 5 ani în comitatul Sibiu, iar la din contra părinții să se oblige, că vor înapoiă Reuniunii ajutorul de câte 280 anual respective de K 840 pe trei ani.

4. Să dovedească cu o adeverință de primire a direcțiunii școlii, că sunt primiți la școală.

Sibiu. 20 Iulie n. 1909.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lucața, prezid. Vic. Tordășianu, secret.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 29 Iulie 1909.

În piețele de bani, atât interne, cât și internaționale continuă a se menține abundența de numărare. Cererile sunt cu toată apropierea ultimei pretutindenea minimale și înaintările la Banca Austro-Ungară s'au cifrat la 29 crt. abia cu K 3·4 mil., față cu scadențe în sumă de 0·8 mil. Discontul privat a costat în Viena în ultimele zile $2\frac{7}{8}\%$ — 3% , iar în Budap. $3\frac{1}{4}\%$ — $3\frac{1}{2}\%$; pe când Berlinul a costat $2\frac{1}{40}\%$.

Situația Băncii Austro-Ungare s'a ameliorat esențial și, în a treia săptămână a lunii curente, tezaurul a crescut cu 3·4 mil., fiind mai mare decât în perioada corăspunzătoare a anului trecut cu K 216·4 mil.; împrumuturile s'au redus cu K $23\frac{1}{2}$ mil., iar rezerva de bancnote libere de dare a crescut cu K 44·7 mil. la 270 mil. (în 1908 K 147·9 mil.).

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Albina*“, institut de credit și de economii în Sibiu. Bilanțul semestral al primului nostru institut de bani s'a încheiat la 30 Iunie a. c. cu active totale de K 36.182,420, cu circa K 3.422,000 mai mari, decât în perioada corăspunzătoare a anului 1908. Venitul brut se cifrează cu K 939,511 față cu K 862,437 în 1908, iar beneficiul net realizat de K 193,470— este în creștere față de 30 Iunie 1908 cu circa K 30.000.

CRONICA.

Cursul de vară al funcționarilor noștri. Privitor la cursul de vară proiectat vom fi în poziție a publica informații pozitive asupra dispozițiilor luate abia în numărul nostru proxim.

Bancnote false à K 100.— Se impune precauțiune la primirea bancnotelor à K 100.—, din care s'au aflat în circulațiune în timpul din urmă mai multe falsificate. Semnele mai distinctive ale acestor bancnote sunt: pe partea textului maghiar capul de femeie este spălăcit, se deosebește în mod bătător la ochi de cel veritabil, asemenea și figura de copil lipită de el. Inscripția „*Szász Korona*“ dela mijloc este mai deschisă decât la cea veritabilă. Pe partea textului german asemenea sunt puțin spălăcite figurile. Inscripția „*Hundert Kronen*“, este de culoare foarte deschisă. Bancnota este cu 2 mm. mai mică decât cea veritabilă, este unsuroasă la pipăit, culoarea verde este mult mai închisă decât la bancnota veritabilă și puțin spălăcită. Cuvântul *Serie* și cifrele sunt atât de spălăcite, încât abia se pot ceti. Falsificatele se pot recunoaște ușor după culoarea lor mai închisă și tiparul spălăcit.

Semințe de vânzare. Ministrul de agricultură a autorizat direcțiile domeniilor statului dela Kisbér, Bábolna, Mezőhegyes și Făgăraș, precum și pe cele

dela domeniile coroanei din Gödöllő, de a vinde economilor, cari s'ar adresa la ele *semințe bune de cereale și alte produse*. Vânzările se fac pe bani gata, cu prețul de bursă resp. pentru Făgăraș cu prețul de piață din ziua premergătoare transportului, lângă care se adaugă cu considerare la calitatea primă a semințelor, K 2— de majă metrică. Un econom primește din unul și același soi de semințe de cereale cel mult 100 măji metriche, din alte semințe cel mult 10 măji metriche. Semințele cumpărate se pot întrebuița *numai pentru sămănat*, și la cerere reflectantul este obligat a documenta cu atestat oficios comunal, că de fapt are lipsă de cuantitatea de semințe ce o comandază. Transportul până la cea mai apropiată stațiune a căii ferate o face gratuit domeniul statului, cheltuelile de transport pe calea ferată privesc pe cumpărător. Se pot face și prenotări pentru semințe la direcțiunile domeniilor respective și anume pentru cereale de toamnă până la 1 Octomvrie, iar pentru cereale de primăvară până la finele lui Decemvrie. Semințele prenotate se furnizează până la finele timpului de sămănat de toamnă resp. de primăvară. Pentru semințele prenotate se plătește o arună resp. un vadiu de K 1— de fiecare majă metrică, care sumă însă se compensează în prețul de cumpărare.

Oficiu postal nou s'a deschis la 1 crt. la stațiunea căii ferate Bucova (comit. Hunedoara) de care se țin comunele: Bouțarul de jos, Bouțarul de sus, Bucova și stațiunea căii ferate Hunyadvaskapu.

Agentură postală nouă. La 16 crt. și-a început activitatea noua agentură postală din Feketető (Fechetău com. Bihor) instituită pentru această comună.

Agentură postală sistată. Cu ziua de 12 crt. a fost sistată provizor agentura postală din Somes-Guruslău, (Szamosnagy-Goroszló com. Sălăgiu) și comuna aceasta împreună cu comunele Hosufalău și Traniș (Kisgoroszló) au fost incorporate la posta din Szamosudvarhely (Somes-Odorheiu).

Lombardarea libelelor de depozit. În general libelele de depozit nu se prea lombardează și aceasta nu din cauză că au caracterul unor documente liberate pe nume, ci din alte cauze. În Saxonia lombardarea libelelor de depozit este admisă până la 75% a stării lor. Cu ocazia adunării generale a asociației casselor de păstrare din Pomerania, aceasta și-a exprimat regretul, că banca imperială germană nu lombardează libelele de depozit, deși acestea sunt unele din cele mai sigure, dacă nu chiar cele mai sigure hârtii și a hotărât a rugă directorul Băncii imperiale să intervină la autoritățile competente ca lombardabilitatea libelelor de depozit să fie admisă.

O necesitate urgentă nu constituie lombardarea libelelor de depozit, pentru că în cele mai multe cazuri va fi mai avantajos a ridica din libel capitalurile de lipsă, decât a plăti interese după lombard.

Grevele în anul 1907. Conform unei statistice recente publicată de ministrul de comerț în 1907, numărul grevelor a fost de 408, numărul zilelor de lucru pierdute cu ele de 333,000 iar suma simbrilor pierdute s'a urcat la K 1.127,000, de cap câte K 33.

Rectificare. In „Publicațiunea” „Albinei” referitoare la a IV-a emisiune de acții, apărută în numărul nostru trecut este a se ceti corect: *Terminul pentru prima optare...* și nu sortare, cum din eroare s'a publicat.

In articolul nostru din numărul ultim „Fondări nouă și urcări de capital în 1909” la „Bocșana” cifrele corecte sunt dela K 100.000 la K 200.000.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„*Bungărzana*” în Bungard. Inregistrat: alegerea lui *Toma Modran*, ca prezident în locul lui *Ioan Modran* întâmplată în adun. gen. extraordinară dela 13 Iunie a. c.

„*Mugurul*” în Elisabetopole. Inregistrat: modificarea statutelor hotărâtă în adun. gen. extraordinară dela 16 Octomvrie a. c. conform căreia membrii însoțirii garantează pentru obligamentele societății numai cu suma simplă a cuotelor subscrise.

„*Arieșana*” în Turda. Inregistrat: modificarea statutelor, efectuită în adun. gen. ordinară dela 26 Februarie a. c., conform căreia numărul membrilor direcțiunii este 9.

Firme insolvente.

Philipp Géza, comerciant în Resitzea.

Farkas David, comerciant în Gherla.

Winternitz Lipót, comerciant în Timișoara.

Firme falite.

Mann Emil, comerciant în Timișoara.

I. C. Avriganu, comerciant de manufactură în Brașov.

Sebesztha I., croitor pentru domni în Cluj.

Stern Vilmos, comerciant de lipscănie în Oradea-mare.

Klein Hermann & târsa, comerciant de pici în Gherla.

Lustig Abraham, comerciant în Oradea mare, tribunalul Oradea mare, anunțarea pretensiunilor 15 Septemvrie, licuidarea 4 Octomvrie și alegerea comitetului 7 Octomvrie a. c.

Polizer Adolf, comerciant în Resicza, tribunalul Lugoș, anunțarea pretensiunilor 10 Septemvrie, licuidarea 25 Septemvrie și alegerea comitetului 28 Septemvrie a. c.

S u m a r.

La chestiunea „Societății de colportaj”. — Viitorul economiei de vite și a economiei laptelui în Ungaria. — Tezaurul public ung. în quart. I. 1909. — Dela „Reuniunea rom. de agric. din Sibiiu.” *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Albina”, institut de credit și de economii în Sibiiu. — *Cronică*: Cursul de vară al funcționarilor noștri, Bancnote false à K 100—, Seminte de vânzare, Oficiu postal nou, Agentură postală nouă, Agentură postală sistată, Lombardarea libelelor de depozit, Grevele în anul 1907, Rectificare. Din registrul firmelor, firme insolvente, firme falite.

Știința conturilor

sau

Contabilitatea în partidă dublă

de

I. C. Panțu,

profesor la Școala superioară de comerț din Brașov.

Ediția II revăzută și completată, 8° mare

I—VIII + 323 pagini.

Editura Librăriei Ciurcu din Brașov.

Se poate comandă și prin administrația „Revistei Economice” cu prețul de K 4.—.

Societatea de asigurare „Dunărea”.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33,928,000

Centrala în Viena: ———

◆ Agenturi generale în Sibiiu și Brașov ◆

la

„Albina” inst. de credit și de economii.

„Dunărea” se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius” fondată sub egida societății „Dunărea”.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

prof. de științe comerc.

Se poate comandă dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

„MUNTEANA“, cassă de păstrare societate pe acții în Corniareva.

CONVOACARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de păstrare, societate pe acții „Munteana“ din Corniareva se convoacă la
a IV-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminecă, în 29 August st. n. a. c. la 3 oare p. m.* în localitatea școlii comunale din loc, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre agendele anului de gestiune expirat și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii profitului curat.
3. Raportul direcțiunii cu privire la rezultatul subsemnării acțiunilor din emisiunea a III-a, decideră urcării capitalului social.
4. Alegerea membrilor în direcțiune, conform §-lui 16 din statute.
5. Alegerea de 3 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea membrilor de lipsă în comitet.
7. Propuneri.
8. Esmiterea a doi acționari pentru verificarea protocolului luat în această adunare generală.

Direcțiunea.

P. T. Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare cu vot deciziv în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile ev. plenipotențele până în 26 Aug. st. n. la 12 oare a. m. la cassa institutului.

Activa	Contul Bilanțului.		Pasiva	
	K	f	K	f
Cassa în numărar	4,657	18	Capital de acții emis. I și II.	50,000—
Cambii de bancă	314,719	82	Din emisiunea a III-a au incurs	23,384—
Dintre aceste cu acoperire ipotecară Cor. 138,629			Fond de rezervă	10,350·46
Hârtii de valoare	2,115	—	Depuneri spre fructificare	66,910 19
Mobilier	1,300	95	Reescompt.	160,030—
Div. conturi debitoare	3,179	40	Fond cultural	169 03
Inter. transit. la Reescompt.	973	—	Fond de binefaceri.	70—
			Fondul dubioaselor	400—
			Dividende neridicate	847·64
			Tantieme	12·32
			Contrib. după interese de depuneri	157·84
			Creditori	422 48
			Interese transit. anticipate	4,428—
			Spese de fondare	388·92
			Profit transpus	218·06
			Profit curat	9.255·51
				<u>326,945·35</u>
				326,945·35
Perderi	Contul profitul și al perderilor.		Venite	
	K	f	K	f
Interese după depuneri	2,869	06	Interese după cambii de bancă	35,839·58
Dare după int. de depuneri		296 48	Proviziuni	38·18
Dare de stat și comunală		2,383·54	Profit transpus	218·06
Salarii		3,180—		
Interese de reescompt		15,147·58		
Spese		1,232·67		
Chirie		340—		
Descriere din Mobiliar		144·54		
Dotarea fondului de rezervă		1,028·38		
Profit transpus		218·06		
Profit curat		9,255·51		
		<u>36,095·82</u>		<u>36,095·82</u>
		36,095·82		36,095·82

Kornyaréva, la 30 Iunie 1909.

Ioan Grozavescu m. p., dir. executiv.

George Belcota m. p.

Petru Cristescu m. p.

Direcțiunea:

Constantin Burdea m. p.,

Iosef Weil m. p.

Crăciun Brinzei m. p.

consilier public, cavalier al ord. Francisc Iosif,
președ. al Com. de avere, deputat dietal etc.

George Armaș m. p.

președinte.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și confrontându-le cu registrele societății le-am aflat în ordine.

Carl Schwab m. p.

Andrei Puticiu m. p.

Grigore Vasilescu m. p.

Eduard Bastius m. p.

Aug. Cămpianu m. p.

Petru Borțun m. p.

„TOVĂRĂȘIA AGRICOLĂ“,
pentru agricultură, magazin și anticipațiuni.

CONVOCARE.

Domnii membri ai „Tovărășiei Agricole“ pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, se invită prin aceasta la

a IV-a adunare generală ordinară, care se va ținea Joi, în 6/19 August a. c., la 2 ore d. a., în sala cea mică dela hotel „La leul de aur“ din Szászsebes.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghare.
 3. Stabilirea bilanțului pe anul 1908/9 și decideră asupra distribuirii profitului curat
 4. Decideră asupra fuziunii însoțirii, cu „Agricola“ bancă populară, societate pe acțiuni în Szászsebes.
- Szászsebes, 15 Iulie 1909.

Nr. 134 (1—1).

Direcțiunea.

„AGRICOLA“, bancă populară. soc. pe acțiuni în Szászsebes.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „Agricola“, bancă populară, societate pe acțiuni în Szászsebes, se invită prin aceasta la

I-a adunare generală extraordinară, care să va ținea Joi, 6/19 August 1909, la 3 oare d. a., în sala cea mică dela hotel „La leul de aur“ din Szászsebes.

Obiectele:

1. Decideră asupra fuziunii institutului cu „Tovărășia Agricolă“, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni din Szászsebes.
 2. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghare pe anul 1909.
 3. Modificarea §-lui 91 din statute
- Szászsebes, 2/15 Iulie 1909.

Nr. 135 (1—1)

Direcțiunea.

„TOVĂRĂȘIA AGRICOLĂ“, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni.

Active		Bilanț la 30 Iunie 1909.		Pasive	
		K	f		
Cassa în numărar	4,547.20			Capital de cote: 1626 cote à K 50.—	81,300.—
Cambii escontate	600,442.—			Fond de rezervă	9,090.—
Împrumuturi hipotecare	67,310.—			Depuneri spre fructificare	466,737.89
Obligațiuni cu cavenți	37,073.—			Reescont	213,257.—
Credite de cont-curent	42,474.76			Creditori	263.15
Efecte	200.—			Dividendă neridicată	186.68
Produce	29,299.65			Interese transitorii anticipate	10,304.—
Unelte și mașini economice, după amortizare	2,754.—			Profit curat	8,329.89
Mobilier, după amortizare	1,312.—				
Debitori	1,796.—				
Interese transitorii restante	2,260.—				
		789,468.61			789,468.61

Spese.		Contul Profit și Perderi.		Venite	
		K	f		
Interese: pentru depuneri spre fruct.	22,132.01			Interese: dela escont.	45,235.40
pentru reescont	12,210.78	34,342.79		dela împrumuturi hipotecare	3,650.71
Salarii		5,240.—		dela obligațiuni cu cavenți	2,241.71
Chirie		527.14		dela credite de Contcurent	3,849.49
Spese de birou		1,487.15		Venituri dela produse	892.90
Porto postal		221.90			
Mărci de prezență		180.—			
Dare	847.70				
10% după interese de depuneri	2,213.20				
Competință de timbru după cote	496.80	3,557.70			
Amortizări dela mobilier și unelte agricole	1,983.64				
Profit curat	8,329.89				
		55,870.21			55,870.12

Szászsebes, la 30 Iunie 1909.

S. Medean m. p., director executiv.

George Tătar m. p., contabil.

Direcțiunea:

N. Cărpinișan m. p.

S. Roșu m. p.

Petru Opincariu m. p.

George Fărcașiu m. p.

I. Bena m. p.

Petru Androne m. p.

Revăzut și aflat în regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Szászsebes, 18 Iulie 1909.

Comitetul de supraveghare:

Ioan Vătășan m. p.

Ioan Henegar m.

Ioan N. Androne m. p.

Ioan Florian m. p.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.